

Kyrk porten

Kyrkors varande eller icke varande

Hjälpföreningen hjälper diakoner hjälpa

Rapport från Klimatmötet

**"Svenska kyrkan
är vår tids stora
solidaritetsrörelse"**

Stor intervju med Helle Klein

Full fart på babysången!

Nya dockor till Kummelby

Lena Lövgren Eriksson är dramapedagog och engagerad som frivillig i Kummelby kyrka. Inför Kummelby kyrkas julspel, då skolor runt omkring blir inbjudna, hade Lena sytt nya dockor till julspelet. Hon har sytt ett Jesusbarn, en Maria, en Josef, herdar och de tre visemännen. Tillsammans med Susanne Nordin, pedagog i Kummelby kyrka, spelade de upp julens drama.

– Dockor är ett fantastiskt bra men outnyttjat pedagogiskt hjälpmedel, säger Lena. De är ett bra verktyg för att öka barns empati och respekt för varandra och sin omgivning.

Dockorna är små, flexibla och formbara och väcker barnens intresse. Barnen lever sig in i dockornas berättelse och upptäcker mycket i sin egen tillvaro.

– Dockorna möter barnen kravlöst, på barnens egen nivå, menar hon. • MK

Årets fastekampanj!

Vatten – grunden för allt liv

Fastekampanjen pågår till och med 28/3. Insamlingen går till förebyggande katastrofinsatser som gör utsatta människor mindre sårbara för översvämningar och långvarig torka. Fasteinsamlingen sker genom Svenska kyrkan Internationellt arbete Hela världen. • UA

Ge en gåva
90 0122-3 Pg
900-1223 Bg

Varför är kyrkobyggnaden så viktig även för många som inte deltar i gudstjänsten?

Läs mer på sidorna 8–11

Distrikt centrum byter namn till Turebergs distrikt

Nu knyts distriktet tydligare till Turebergskyrkan. Kyrkorådet tog beslutet 9 februari.

50 000 till de drabbade i Haiti

Svenska kyrkan Sollentuna har skänkt 50 000 kronor till de jordbävningsdrabbade i Haiti via Svenska kyrkans internationella arbete – Hela världen. Svenska kyrkan kunde snabbt komma igång med hjälparbete i Haiti genom sina systerkyrkor i landet. Läs mer på www.svenskakyrkan.se. • MK

Frivillig – fri och villig?

Har du tid över, och har lust att hjälpa till som frivillig, volontär, i församlingen? Vi behöver vara fler!

Café Blå i Församlingshuset behöver frivilliga som kan hjälpa till i kaféet med servering och tillredning. Kaféet är öppet måndag–torsdag klockan 11.00–15.00, måndagar och onsdagar serveras soppa. Om du är intresserad, hör av dig till Britt-Inger Edestav på tel. 505 513 28.

I Sollentuna kyrkas distrikt behövs fler som kan hjälpa till genom att besöka äldreboenden. För de äldre är det ett värdefullt inslag i vardagen. Kontakta diakon Malin Gyllenhög på tel. 505 514 07 så berättar hon mer. • MK

Onsdagsöppet fortsätter i S:t Larsgården

Onsdagsöppet i S:t Larsgården vid Sollentuna kyrka fortsätter under våren. Då serveras soppa, smörgås, kaffe och kaka till självkostnadspris. S:t Larsgården är öppen från klockan 16.30.

– Hela familjen är välkommen till en skön och avspänd miljö, hälsar Charlotte Jigin, distriktschef. Under kvällen övar barnkörerna och Laurentii Kammarkör och klockan 18.30 firar vi mäsas i Sollentuna kyrka.

Efter mässan kan den som vill stanna kvar och delta i samtal kring Bibeln och helighet.

– Varannan vecka är det livsnära samtal om helighet tillsammans med prästen Lars Collmar och varannan vecka är det intressanta bibelsamtal kring Markusevangeliet tillsammans med prästen Leonard Carlson, berättar Charlotte.

Alla är välkomna till onsdagsöppet i S:t Larsgården.

– Det går bra att bara titta in för en tallrik soppa, eller vara med hela kvällen och ta del av mässan och samtalen efteråt där vi tillsammans får utforska helighet och med hjälp av Markusevangeliet se vem Gud är. • MK

FOTO: KIM DEHLEN

Lars Collmar, präst, håller samtal om helighet och Leonard Carlson, präst, om Bibeln utifrån Markusevangeliet på onsdagskvällar i S:t Larsgården.

Redaktör: **Mikael Kiesbye**
 mikael.kiesbye@
 svenskakyrkansollentuna.com

Ansvarig utgivare: **Anders Roos**
 anders.roos@
 svenskakyrkansollentuna.com

Medverkar i detta nummer

Ulla Arvidsson, Iréne Bond,
 Kim Dehlén, Cecilia Hage, Ulrica
 Hansson, Carolina Johansson,
 Ulrika Nilsson Lokrantz, Johannes
 Nordemar och Per Setterhall

Nummer 1, mars 2010

Årgång 51

Upplaga: 27 000

AD och grafisk form: Mikael Kiesbye

Omslagsfoto: Johannes Nordemar

Distribution: Postens

gruppförsändelser

Kyrkporten finns som taltidning

Kontakta Kyrkporten

kyrkporten@
 svenskakyrkansollentuna.com

Utgiven av

Svenska kyrkan Sollentuna

Box 13, 191 21 Sollentuna

Tfn 08-505 513 00

Besöksadress: Sköldvägen 10

www.svenskakyrkansollentuna.com

KYRKPORTEN TRYCKS PÅ MILJÖVÄNLIGT
 PAPPER AV EDITA VÄSTRA AROS SOM ÄR
 ETT KLIMATNEUTRALT FÖRETAG

Svenska kyrkan
 SOLLENTUNA

4 Kyrkan

Helle Klein, präst och politisk
 chefredaktör på Aftonbladet,
 tycker att kyrkan ska vara en
 progressiv röst i samhället.

8 Framtiden

I Sollentuna byggs en ny kyrka.
 Andra församlingar funderar på
 om man har råd att ha kvar sina
 kyrkor. Hur ser framtiden ut?

20 Klimatet

Ulrica och Cecilia följde med
 Svenska kyrkans tåg till klimat-
 mötet i Köpenhamn. Där deltog
 de i flera manifestationer.

Mikael Kiesbye
 redaktör

Nedslag i framtiden

ÅRETS FÖRSTA KYRKPORTEN gör ett nedslag i framtiden. Hur ser den ut för Svenska kyrkan? Vilka utmaningar står vi inför? En viktig fråga för kyrkan är att medlemsantalet sjunker och intäkterna minskar. Vad innebär det?

Helle Klein är präst och politisk redaktör på Aftonbladet. Efter prästvigningen för ett par år sedan, valde hon att återgå till arbetet på Aftonbladet. Samtidigt verkar hon som präst. Vad tror hon om framtiden för kyrkan?

Hon tror inte att kyrkan i framtiden kan ha heltidsanställda präster. Man får använda sig av människor som har ett civilt yrke säger hon. Läs intervjun med henne på nästa uppslag.

HÄR I SOLLENTUNA BYGGER VI Turebergskyrkan i Sollentuna centrum. Det är en handling som markerar kyrkans närvaro också i framtiden. Kyrkan ska vara där människorna är.

Det är inte alla församlingar som har möjlighet att bygga nya kyrkor. I flera församlingar har man kyrkor som inte används och där funderar man på vad man ska göra med dessa. Vad kan man använda kyrkobyggnader till när de inte längre behövs som kyrkor?

Vi ställer frågan till Boel Hössjer Sundman och Jonas Bromander på Kyrkokansliet i Uppsala. De tror inte att det går att göra som i England och USA där gamla kyrkor blivit nattklubbar och privatbostäder. Istället kanske man kan hyra ut kyrkorna till andra kristna samfund eller göra om dem till bibliotek och museer.

DEN FRAMTIDSFRÅGA SOM ÄR mest aktuell idag är frågan om klimatet. Den är viktig också för kyrkan. Det handlar om att rädda den värld som Gud skapade och som han satt oss att ta hand om.

Svenska kyrkan chartrade därför tillsammans med Dia-konia ett tåg till klimatmötet i Köpenhamn i december. Ulrica Hansson och Cecilia Hage var två av cirka 250 personer som åkte med. På plats demonstrerade de tillsammans med andra kristna samfund för att få världens ledare att ta sitt ansvar för klimatet. Läs deras rapport från resan här i Kyrkporten.

IBLAND KAN ALLT PRAT OM FRAMTIDEN bli alldeles för abstrakt. Många gånger pratar vi om sådant som kommer att ske bortom vår egen livstid. Då måste vi orka lyfta blicken och se för vem vi anstränger oss. Det är de kommande generationerna som är framtiden, barnen.

I det här numret av Kyrkporten får också barnen plats. De allra minsta barnen. Vi tar er med på babysång i Kummelby kyrka. Där får man öva ömhet och närhet genom musiken.

Och det är kanske det som är avgörande för vår framtid? Att vi känner *ömhet* inför allt levande – och *närhet* till Guds skapelse. •

”Svenska kyrkan är vår tids stora solidaritetsrörelse”

Som politisk chefredaktör för Aftonbladet är Helle Klein en opinionsbildare av rang. Samtidigt är hon präst i Svenska kyrkan och brinner och jobbar på sin fritid för att kyrkan ska vara en progressiv röst i samhällsdebatten. När det fungerar är kyrkan vår tids stora solidaritetsrörelse, säger hon.

Text och foto **Ulrika Nilsson Lokrantz** ulrika.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Ett drygt år har passerat sedan Helle Klein återtog rodret på Aftonbladets ledarredaktion. Två år hade hon tjänstledigt för att fullfölja sina präststudier och sedan arbeta ett år som präst i Nacka församling. Men hon släpper inte greppet om kyrkan och om identiteten som präst.

Hon arbetar förstås inte som präst i någon församling, men viger, döper och leder högmässor med jämna mellanrum. Samtidigt driver hon *Seglora smedja* som är en kyrklig både fysisk och virtuell mötesplats. Den var hon med om att starta för ett och ett halvt år sedan.

– Min man frågar ibland om jag inte ska skaffa mig ett tredje yrke, skrattar Helle Klein som svar på frågan hur hon hinner med både ett krävande heltidsjobb och ett omfattande kyrkligt engagemang.

Hotta upp teologiska samtalet

Vi träffas på Aftonbladets redaktion i Globenområdet för att bland annat prata om kyrkans roll i samhället. Att Helle Klein tänkt mycket och är van att tala om den frågan märks tydligt. Svaren kommer rappt och är mycket pregnanta, några formuleringar känner jag igen från hennes

blogg. Tydlig är också hennes engagerade personlighet, hennes patos och starka åsikter. Hon älskar Jonas Gardells teologi. Hon älskar poesi. Gustav Wingren är hennes älsklingsteolog.

Seglora smedja, så förstår jag Helle Klein, förkroppsligar mycket av det som hon brinner för och vill göra, vare sig hon verkar inom eller utom kyrkan. Den sysslar bland annat med opinionsbildning kring frågor som berör både samhälle och existens och den vill vara med och förnya och fördjupa teologin och tänka kring religionens plats i samhället. Därför orkar hon.

– Genom arbetet med Seglora smedja får jag kraft. Det är så spännande och otroligt meningsfullt att få vara med och bygga något nytt.

Eller som Helle Klein formulerar visionen lite skämtsamt:

– Vi vill hotta upp det teologiska samtalet.

Att kyrkan ska delta på den offentliga arenan, bilda opinion och alltid höja rösten för de svaga och verka för solidaritet, utan att för den skull vara partipolitisk, det är självklart för Helle Klein.

– Kyrkan ÄR ju en del av samhället, säger hon med eftertryck.

Jesus själv utmanade makten och tog parti för de små människorna och profeterna i Gamla testamentet gick hårt åt roferi och förtryck av faderlösa och änkor – den tidens utsatta.

Ateisterna skjuter över målet

Hon tycker att den ateistiskt inriktade organisationen *Humanisterna* med Christer Sturmark i spetsen skjuter över målet genom att kritisera en slags religiositet och en situation som inte finns i Sverige. Religion är inte bara en privatsak. Samtidigt är hon tydlig med att stat och lagstiftning ska vara helt sekulär.

Det arbete, både genom konkreta insatser och genom opinionsbildning, som Svenska kyrkan gör på nationell nivå inom områden som miljö, flyktingfrågan och Mellanöstern är goda exempel på hur en kyrka bör verka och vara i samhället, tycker Helle Klein. Faktiskt är Svenska kyrkan, så ser hon det, vår tids stora solidaritetsförespråkare som vågar höja rösten när både arbetarrörelsen och facket tiger still. Hon nämner förre ärkebiskopen KG Hammar

”

Just nu kanske min kallelse är att verka här på Aftonbladet.

som en föregångare som slog an tonen.

Församlingarna runt om i landet är inte fullt lika offensiva vad gäller socialt engagemang och opinionsbildning, tycker Helle Klein.

– Jag skulle önska att kyrkan vågade göra det lokalt som hon gör nationellt.

Ett förslag hon har är att församlingar varje år gör ett slags socialt bokslut över hur det ser ut i den egna närmiljön och ställer sig frågan: hur mår församlingsborna, och vad kan vi som lokal kyrka göra för att motverka orättvisor, sociala problem eller miljöproblem.

Politiskt till vänster

Samhällsengagemanget och den politiska inriktningen *glasklart till vänster* har Helle Klein fått med sig hemifrån. Där fanns ett pågående samtal om samhälls-

frågor och politik. Hennes pappa var visserligen liberalt sinnad, men med sin mamma och sin mormor gick Helle Klein tidigt i första maj-tåg och på fackliga möten. Att vara engagerad, fackligt och politiskt hörde till.

Så att hon gick med i SSU var helt naturligt. Att det också blev både Kyrkans ungdom och efter hand kyrkopolitiken var däremot inte lika väntat. Religion var ett icke-ämne hemma och själv hade Helle Klein sina fördomar om en stel, tråkig och dömande kyrka som absolut inte hade något att ge henne som ung. Samtidigt hade hon ett religionsintresse och tänkte att det hörde till allmänbildningen att veta lite om kristendomen.

När församlingens ungdomspräst var på besök i skolan för att informera om konfirmation anmälde hon sitt intresse att >>

KORT OM HELLE KLEIN

Namn: Helle Louise Klein.

Ålder: 42.

Familj: Maken Gunno Sandahl och två bonusdöttrar.

Bor: Lägenhet i Gröndal i Stockholm.

Född: Enskede i Stockholm, uppväxt i Lund.

Gör: Politisk chefredaktör på Aftonbladet.

Kopplar av med: Kulturlivet, läser både poesi och prosa, båtliv och havet på sommaren, retreat och tystnad en gång om året.

I framtiden kanske inte kyrkan kan ha heltidsanställda präster, utan man får använda sig av människor som har ett civilt yrke, tror Helle Klein.

delta i själva läsningen, men deklarerade också att hon inte tänkte konfirmeras! Det gick bra att komma ändå, sade prästen. Ganska snart kom Helle Kleins fördomar om kyrkan på skam.

– Jag möttes av en varm, öppen kyrka där jag som ung sökare blev tagen på allvar. Jag fick utrymme att ifrågasätta, debattera, brottas med livsfrågor. Det betydde enormt mycket för mig, så jag blev väldigt aktiv i Kyrkans ungdom och hängde där dag och natt.

Paus som varade i 17 år

Redan som 15-åring bestämde sig Helle Klein för att bli präst. Hon tyckte att hon hade fått så mycket av kyrkan: tro, gemenskap, självförtroende och självkänsla, och hon ville ge tillbaka på något sätt. Det blev tre år och en teologie kandidat på universitetet i Lund och därefter väntade det avslutande praktiska året på Pastoralinstitutet.

– Jag var väldigt ung och började fundera på hur det skulle vara att arbeta som präst. Här skulle jag ut och självärda människor i olika livskriser. Vad visste jag om livet? Jag kände också att jag som varit så aktiv i kyrkan, behövde se något annat innan jag blev präst.

Helle Klein hade vid sidan om sitt kyrkliga engagemang det politiska och genom åren hade hon skrivit i, och startat flera politiska tidningar och skrivandet var också något hon älskade. När Örebro-Kurirens chefredaktör ringde och ville ha henne dit som politisk chefredaktör tackade hon ja.

– Vad sjutton tänkte jag, något års paus kan väl vara bra innan jag går in på Pastoralinstitutet och blir präst. Med det blev 17 år ...

Efter Örebro-Kuriren blev hon ledarskribent på Aftonbladet och sedan 2001 är hon dess politiska chefredaktör. Men ungdomsdrömmen – eller kanske kallelsen, hon värjer sig mot begreppet – levde kvar. Därför tog hon tjänstledigt från Aftonbladet och efter ett år på Pastoralinstitutet i Uppsala kunde hon den 13 januari 2008 prästvigas för Stockholms stift. *Denna dag är nog den största i mitt liv*, skrev hon på sin blogg efter vigningen i Storkyrkan.

Längtar efter ny utsiktsplats

Hon stormtrivdes i Nacka, men valde att gå tillbaka till tidningsvärlden efter avslutat första prästår.

– Jag kände mig inte klar som politisk chefredaktör. Just nu kanske min kallelse är att verka här på Aftonbladet. Samtidigt längtar jag efter att så småningom få en ny utsiktsplats, kanske inom kyrkan. Men kyrkan är fortfarande ganska dålig på att ta vara på människor med erfarenhet från andra yrkeskategorier. Som 42–43-åring startar man inte från noll.

– I framtiden kanske inte kyrkan kan ha heltidsanställda präster, utan man får använda sig av människor som har ett civilt yrke, som Paulus som var tältmakare, säger hon.

Kanske tvingar nöden kyrkan dit. Vi kommer in på Svenska kyrkans framtid. Ekonomiskt ser det bistert ut bland annat eftersom det blir allt färre medlemmar som betalar till kyrkan. Vilket beror på att kurvorna för dop- och konfirmationsstatistik pekar stadigt nedåt, samtidigt som människor lämnar kyrkan.

Två fallgropar för kyrkan

Helle Klein tror att det finns två fallgropar för kyrkan i tider av medlemstapp och ekonomisk tillbakagång. Den ena är att kyrkan väljer vad hon kallar exklusivitetsväg genom att på olika sätt exkludera människor som inte är aktiva gudstjänstdeltagare samt genom att i sin tro och sina dogmer profilera sig tydligare mot omvärlden. Den exkluderande kyrkan skapar ett *vi och ett dom*.

Det andra diket är konsumismens väg som leder till att kyrkan börjar se människor som konsumenter av sin verksamhet som det gäller att fånga in. Ett tänkande i stil med *ge folket vad folket vill ha*, får då fäste.

– Det är därför jag gillar församlingar som har kvar sin församlingstidning och inte byter ut dem mot broschyrer som en del gör idag. Broschyrer har säljandets tilltal, medan församlingstidningen signalerar delaktighet och förmedlar berättelser, ler hon.

Den gyllene medelvägen handlar istället om att välja öppenhet OCH egenart. Hon hänvisar till Gustav Wingren, älsklingssteologen:

– Han skrev på 1980-talet en bok som heter *Öppenhet och egenart*. Öppenhet som innebär en dialog gentemot andra där man inte tror sig äga sanningen, och egenart där man vet vad man själv tror på med en tydlig egen identitet. •

Klart med ledamöter till kyrkans beslutande organ

Nu är det klart vilka som kommer att sitta i de olika beslutsorganen i Svenska kyrkan Sollentuna den kommande mandatperioden till 2013. På Kyrkofullmäktiges möte den 3 december valdes ordföranden och ledamöter till de olika posterna.

Text och foto **Mikael Kiesbye** mikael.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Kyrkorådet

POSK (Polistiskt obundna i Svenska kyrkan) förlorade ett mandat till Moderaterna i kyrkovalet. De är trots det fortfarande största nomineringsgrupp. De förlorade även ordförandeposten i Kyrkorådet till Moderaterna när de övriga fyra nomineringsgrupperna gick samman och föreslog Björn Karlsson till ny ordförande.

Kyrkorådet är församlingens styrelse och deras uppgift är att ha omsorg om församlingslivet och verka för dess utveckling, samt samordna församlingens förvaltning.

Till förste vice ordförande valdes Pär Åkerström, POSK och till andre vice ordförande Gunnar Lamin från Socialdemokraterna.

Kyrkofullmäktige

Till ordförande i Kyrkofullmäktige valdes Kristofer Runow, POSK. Kyrkofullmäktige har till uppgift att besluta om frågor som rör församlingens mål för verksamheten och hur den bedrivs. Fullmäktige tar också beslut om församlingens budget och om kyrkoavgiften.

Till förste vice ordförande valdes Vivian

Enochsson, Socialdemokraterna och posten som andre vice ordförande innehas av Moderaterna och är vakant.

Tekniska nämnden

Stig Nyman, Socialdemokraterna, valdes till ordförande i Tekniska nämnden. Nämnden ansvarar för församlingens begravningsverksamhet inklusive krematorieverksamheten och de ska förvalta församlingens fastigheter och lokaler.

Förste vice ordförande blev Henrik von Vegesack, Moderaterna, andre vice ordförande blev Daniel Grahm, POSK.

Mer information på webben

Förteckningar med alla ledamöter och ersättare i Kyrkofullmäktige, Kyrkorådet och Tekniska nämnden hittar du på församlingens webbplats.

Kyrkorådet höll sitt första möte 12 januari. Då utsågs Kyrkorådets arbetsutskott och distrikts- och verksamhetsråden. Vilka ledamöter som ingår i dessa organ hittar du också på församlingens webbplats.

Där kan du också läsa protokoll från de olika organens möten. •

Björn
Karlsson (M)
ordförande
Kyrkorådet

Kristofer
Runow (POSK)
ordförande
Kyrkofullmäktige

Stig Nyman (S)
ordförande
Tekniska nämnden

Om du inte är medlem i Svenska kyrkan, kan du bli det här! *
Fyll i talongen och skicka/lämna den till Svenska kyrkan Sollentuna.
OBS! Du kan inte anmäla utträde på denna blankett.

Svenska kyrkan
SOLLENTUNA

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Efternamn och förnamn _____

Personnummer _____

Adress _____

Skicka din anmälan till: **Svenska kyrkan Sollentuna, Box 13, 191 21 Sollentuna**, fax: **08-505 513 19**.
Du kan också höra av dig via e-post: **sollentunaforsamling@svenskakyrkansollentuna.com**
Har du frågor om medlemskap i Svenska kyrkan är du välkommen att höra av dig, tel: **08-505 513 00**.

* Kyrkoavgiften betalas via skattsedeln. Avgiften är 92 öre/beskattade 100 kr inkl. begravningsavgift 12 öre.

Att kyrkor bör bevaras och vårdas är de flesta ense om. Men, till vilket pris, och vem ska betala? De tuffa ekonomiska omständigheterna kan tvinga fram förändringar på hur vi ser på kyrkorummet och på hur det används.

Text **Carolina Johansson** carolina.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Kyrkors varande eller icke varande?

S:t Eriks kyrka i Sollentuna ligger på gångavstånd från centrum, men ändå så pass långt bort att den hamnar avsesides.

När trötta shoppare slår sig ned i food courten i det nya Sollentuna Centrum kommer de kunna se något som man sällan ser i ett köpcentrum: Ingången till en kyrka.

Att Sollentunas nya kyrka, Turebergskyrkan, med planerad invigning andra advent, ligger i direkt anslutning till köpcentret har många fördelar. I Turebergskyrkan knyts kyrkans verksamhetslokaler ihop med kyrkobyggnaden, något som församlingen länge strävat efter. Det handlar också om en vilja att väva samman vardagsliv och kyrkoliv.

– Vi vill möta människor där de är och det är viktigt att kyrkan är där människorna är. Att vara kyrka i ett stort kommersiellt centrum är en fantastisk utmaning. Här kan människor slinka in och tända ett ljus, delta i vardagsandakter, eller i samtal. Vi kommer nu att kunna vara en öppen kyrka på ett helt annat sätt än tidigare, säger Lena Bernell, distriktschef/diakon, Turebergs distrikt i Svenska kyrkan Sollentuna.

Ny kyrka kompletterar den gamla

Att kyrkan ska vara i samhällets centrum är en gammal tanke. Kyrkan mitt i byn, heter det, och ofta har kyrkor uppförts vid stadens centrala torg. Det finns ett stort symbolvärde i att en kyrka ligger i anslutning till de dagliga bestyren och inte skild från dem, menar Lena Bernell.

S:t Eriks kyrka, invigd 1930, ligger förvisso på gångavstånd från centrum, men ändå så pass långt bort att den hamnar avsesides. Det pågår inom församlingen en diskussion kring hur verksamheten kommer att organiseras, men klart är att Turebergskyrkan kommer komplettera S:t Eriks snarare än ersätta den.

– Det finns inga planer på att sälja S:t Eriks kyrka, eller att göra oss av med den. Den ska vara kvar. Vad vi diskuterar är hur vi kan nyttja kyrkan. Kanske kommer den att användas mycket som en förrättningskyrka. När det kommer till dop, bröllop och större högtider vill många ha den inramning och atmosfär som

FOTO: MIKAEL KIESBYE

När det kommer till dop, bröllop och större högtider vill många ha den inramning som en gammal kyrka ger.

”

Lena Bernell är diakon och chef för Turebergs distrikt i Svenska kyrkan Sollentuna.

en gammal kyrka ger, säger Lena Bernell.

Diskussionen i Svenska kyrkan Sollentuna kring hur man som församling bäst utnyttjar sina lokaler speglar vad som pågår i många församlingar inom Svenska kyrkan, även om omständigheterna skiljer sig.

Kyrkorna vårt största kulturarv

Minskade intäkter och tuffare ekonomiska tider är en del av bilden. I andra fall handlar det om glesbygder som människor lämnat, om församlingar som krympt och som börjar få svårt att finna pengar för kyrkornas underhåll. I vissa fall slås flera församlingar ihop och får ansvar för många fler kyrkor än de egentligen behöver. Andra fall kan gälla snabbt växande storstadsregioner där inflyttning skapar behov av nya kyrkor, på helt andra platser än de befintliga.

Att underhålla en kyrka kostar pengar. Det handlar om reparationer, skötsel, uppvärmning, bemanning. Listan kan göras lång. Vad gör man med kyrkor som inte används? Varför ska man ha kvar en kyrka om den ändå alltid står låst och tyst? När murbruket börjar flagna, vart vänder man sig?

Det finns idag cirka 3 400 kyrkor i Sverige. Dessa ägs av Svenska kyrkan, men är samtidigt en nationell angelägenhet. Ibland kallas Sveriges kyrkor för vårt största gemensamma kulturarv och en stor del av dessa kyrkor – alla byggda före 1940 – måste vårdas enligt kulturminneslagen. Kyrkan är alltså ålagd att förvalta kyrkorna på rätt sätt.

– Det handlar om att förvalta ett stort kulturarv som även i en internationell jämförelse är imponerande. Vi har till exempel fler väl bevarade medeltidskyrkor i Sverige än länder som Tyskland och Italien eftersom vi inte var i krig. Sedan är det inte bara bygg-

naderna, utan även interiörer och konstverk, säger Boel Hössjer Sundman, präst och kulturarvsamordnare på Kyrkokansliet.

Mest modernare kyrkor som stängs

Att kyrkobyggnaderna bör bevaras är de flesta ense om. Frågan är till vilket pris, och vem som ska betala. När kyrkan skildes från staten fastslogs vikten av att vårda dessa kulturhistoriska byggnader, och staten bidrar årligen med 460 miljoner kronor för detta ändamål. På så vis delar staten och kyrkan på kostnaderna.

Samtidigt gavs kyrkan i samband med skilsmässan en skattelättnad i form av en övergångsbestämmelse gällande kyrkans skog och mark. Sedan medeltiden har dessa varit skattebefriade, och enligt övergångsbestämmelsen skulle detta fortsätta att gälla under tio år.

Nu är de tio åren till ända, och från och med 2011 förväntas kyrkan betala in vad som uppskattats till 150 miljoner kronor per år i skatt. Kyrkan har, med ärkebiskop Anders Wejryd i spetsen, försökt stoppa beskattningen eller krävt kompensation i form av ett högre statligt bidrag till kyrkounderhåll, men än så länge utan gehör.

I höstas när debatten gick som hetast i media kunde man lätt få intrycket att situationen var så akut att kyrkor riskerade att stängas på löpande band och lämnas till förfall. Riktigt så illa är det inte, även om situationen är allvarlig.

Pengarna räcker förvisso inte, men Boel Hössjer Sundman menar att även om den ekonomiska situationen är ansträngd, så är det inte säkert att det per automatik kommer att leda till att kyrkor stängs. >>

Även sekulariserade människor uppfattar ofta kyrkorummet som något annat än det vardagliga rummet.

FOTO: JIM ELFSTRÖM/IKON

Jonas Bromander, chef för analysenheten vid Kyrkokansliet i Uppsala. Han har bland annat forskat kring svenskars attityd om kyrkobyggnaden.

Det är, trots allt, relativt ovanligt att en församling gör sig av med en kyrka. De senaste tio åren har elva skyddade och cirka tjugo nyare kyrkor tagits ur bruk, medan nio kyrkor invigts.

– Än så länge har det mest handlat om moderna kyrkor och kapell byggda efter 1940, och om lokaler som inte används. Kyrkorna är prioriterade av församlingarna. Att stänga en kyrka är ett sista steg, säger Boel Hössjer Sundman.

Bibliotek eller museum i kyrkan?

Kanske kommer fler tvingas ta det steget på grund av den ekonomiska verkligheten. I en enkätundersökning i Kyrkans Tidning i höstas uppgav fler än trettio församlingar att de planerar att ta någon kyrka ur bruk och ännu fler diskuterar frågan. Hur det kommer att bli kan man än så länge bara spekulera i.

Situationen är samtidigt en utmaning för kyrkan. Ett alternativ till att stänga en kyrka kan vara att vidga användningsområdena för den. Man skulle kunna hyra ut kyrkan till olika organisationer och på så vis dela underhållskostnaderna. Ett annat alternativ är att försöka sälja ut kyrkor till privata intressen.

För tjugofem år sedan var *The Limelight* en av New Yorks hetaste nattklubbar. Klubben var del av en kedja nattklubbar i storstäder runt om i världen. Flera av dessa, bland annat i New York och London, huserade

i gamla kyrkor. I England har kyrkor byggts om till restauranger, eller bostäder. Skulle man kunna tänka sig en liknande utveckling i Sverige?

Jonas Bromander, chef för analysenheten vid Kyrkokansliet i Uppsala som bland annat forskat kring svenskars attityder kring kyrkobyggnaden, tror inte det.

– De flesta av de utsatta kyrkorna ligger i glesbygd, där det skulle vara svårt att hitta köpare. Samtidigt visar forskning att det finns en väldigt stark känsla för vilken typ av verksamhet man kan bedriva i en kyrka. Man kan naturligtvis tänka sig privatpersoner som tar över kyrkor och gör restauranger av dem, men det är nog inget huvudalternativ hos oss. Kyrkan är ett of-fentligt rum, och ska man omvandla kyrkor bör det nog vara i den andan, säger han.

Som exempel på vad som uppfattas som mer passande verksamhet nämner han till exempel bibliotek eller museum.

Starka känslor för kyrkobyggnaden

Jonas Bromander har märkt att även människor som inte är aktiva i kyrkan likväl hyser starka känslor för själva kyrkobyggnaden. Frågor som rör kyrkobruk är laddade. Kyrkan är, även i dagens sekulariserade samhälle, något mer än en byggnad.

Vad är det då som gör en kyrka till en kyrka? När blir den kyrka, och kan den upphöra att vara det?

Enkelt uttryckt är kyrkan en plats som är avskild för speciella ändamål som att fira gudstjänst. Inom kyrkan markerar man också detta. När nya kyrkor tas i bruk sker det genom en speciell ritual eller gudstjänst. Rummet helgas. När en kyrka tas ur bruk sker också detta i en speciell gudstjänst. Ibland kallas detta för att kyrkan avhelgas, eller avsakraliseras. För att markera högtidligheten i dessa skeenden är det ofta stiftets biskop som håller i dem.

– Men det handlar inte bara om att kyrkan definierar något som ett heligt rum. Även sekulariserade människor uppfattar ofta kyrkorummet som något annat än det vardagliga rummet. Detta märks inte minst i att det finns djupt rotade tabun kring kyrkorummet. Man gör inte vad som helst i det rummet. Kyrkorummet är något som man närmar sig med vördnad och respekt, säger Jonas Bromander.

Många kan, till exempel, tänka sig att dricka en kopp kaffe i kyrkan, men inte ta sig ett glas whisky. Ett annat exempel på hur rummet påverkar är att de flesta som hittar en femtiolapp på gatan skulle stoppa den på sig. Men, hittar man den i kyrkan skulle man stoppa den i kollekten.

– Det är intressant att fråga sig: Varför är kyrkobyggnaderna så viktiga även för många som inte deltar i gudstjänstverksamhet eller ens besöker kyrkan särskilt ofta, säger han.

Breddad användning av kyrkorna

Denna starka laddning kring kyrkobyggnaden är på gott och ont. Den visar på den betydelse kyrkan har för den enskilde, men den begränsar samtidigt möjligheterna att finna andra användningssätt av kyrkan, eller köpare till kyrkor som kanske tas ur bruk.

SKISS: TALLIUS MYHRMAN ARKITEKTER AB

Att försöka sälja en kyrka är en radikal åtgärd, och Boel Hössjer Sundman förutspår i första hand en ökad diskussion kring hur man breddar användningen av kyrkorna.

– Det kan handla om samverkan med andra samfund. Eller om att fundera kring flera funktioner i kyrkobyggnaden, att man utvecklar bruket av den, säger hon.

Samtidigt är även den frågan komplicerad, eftersom kyrkans andliga dimension begränsar både vilken verksamhet som kan tänkas passa in och vilka som kan tänkas vilja använda den.

– En kyrka är ett offentligt rum, så användningen bör på något vis vara i offentlighetens tjänst. Andra ideologier är nog inte direkt lämpliga som hyresgäster, säger Jonas Bromander, som i sin forskning funnit att ett politiskt parti inte skulle vara den mest lämpliga hyresgästen, medan en organisation som Stadsmissionen skulle kunna vara det.

– Kyrkan är ofta en plats man söker sig till när det gungar till i vardagen. Att kyrkor har öppnat dörrarna för flyktingar är till exempel något som de flesta ser som självklart, säger Boel Hössjer Sundman.

Stor tillgång för Sverige

Om nu kyrkorna är ett kulturarv, hade det då inte varit bättre om staten behållit dem vid skilsmässan med

FOTO: MIKAEL KIESBYE

nyttjanderätt för kyrkan? Det vill säga att staten ägde kulturarvet men kyrkan använde det.

– Vår grundtanke är att den som utnyttjar kyrkan också ska äga den. Det stärker det lokala engagemang, och detta är något som vi har sett under de här tio åren, säger Boel Hössjer Sundman, och tillägger:

– Problemet är heller inte nytt. Under 1800-talet fanns perioder då kyrkor stod och förföll utan att någon ingrep. Vi är bra mycket varsammare idag när det kommer till förvaltningen. Vi ser det som en helt annan kulturarvsangelägenhet idag och människors stora kärlek till kyrkorummet är i sig en stor tillgång för Svenska kyrkan. •

Turebergskyrkan byggs just nu i Sollentuna centrum. Den invigs söndag 5 december av biskop Eva Brunne.

Till vänster: Sollentuna kyrka är församlingens äldsta kyrka med anor från slutet av 1100-talet.

”

**Vi övar ömhet
och närhet. Musiken
är ett uttryck
för det.**

Att odla ömhet med hjälp av musik

Fenomenet babysång har blivit stort och finns nu i alla kyrkor i Sollentuna. Man kan lätt tro att det främst handlar om att sjunga. Men enligt Maria Lennartsson, kantor, handlar det mer om att öva sig i ömhet och närhet, där musiken får vara ett medel. Förra året skrev hon en bok om babysång.

Text och foto **Johannes Nordemar** johannes.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Jag är själv inte typen som anmäler mitt barn till Babysång. Jag vet inte varför, men tror att jag på något sätt haft en föreställning om att det är något onödigt och säkert ganska ointressant. För mitt inre har jag sett en massa barn som sitter i en ring och jollar – typiskt tröttsamt. Som ni säkert förstår var det inte jag som anmälde vår niomånaderspojke till babysång och det var med viss skepsis jag gick till Kummelby kyrka för att vara med på den första träffen.

Action från första stund

Ett par minuter innan det ska börja parkerar jag barnvagnen i raden av Urban Jungle, Brio, Carena, Bugaboo och allt vad de heter. Maria Lennartsson som leder verksamheten tillsammans med Irene Sjöblom står i dörren och assisterar ett par andra föräldrar som är på väg in. Jag ser ytterligare en pappa och känner mig lite mer hoppfull – det är alltså inte bara en mamma-bebis-grej. Väl inne hittar vi en plats i ringen och så sätter det igång.

Hej barn, hej ba-arn, hej barn, vad kul att se er, välkomna hit! sjunger ledarna. Jag överraskas av tempot. Varken någon långsam introduktion om vikten av att sjunga, eller barnjoller i ring. Här är det action från första stund, till och med underhållande för en otålig småbarnspappa. Irene använder trumman och Maria dansar runt i rummet och kommunicerar med barnen genom kroppsrörelser och ögonkontakt. Själv sitter jag tyst, kanske aningen häpen över att allt verkar så professionellt och regisserat. Det här motsvarade verkligen inte mina, så att säga, låga förväntningar.

På golvet ligger ett vackert blåskimrande tyg med gula och röda stjärnor på. Jag vet inte om det är något i sången som lockar fram barnet även i mig, för någonstans vill jag bara ner på det där tyget och känna på det. Vuxen som jag är sitter jag dock lydigt kvar på stolen. I mitten finns ett lite mindre tygstycke i rött och med mina vaksamma ögon ser jag vad kanske barnen också upptäckt. Det finns något under tyget. Säkert något spännande.

Några barn kryper redan omkring på golvet, men de flesta sitter tysta och iakttar, med stora ögon, allt som pågår. Det är första gången för terminen och visst kan man förstå att det är mycket nytt att ta in för de

små, men allt eftersom tiden går vågar sig barnen ut på det blå tyget.

Övning i ömhet och närhet

I Kummelby kyrka finns det två babysångsgrupper. I den yngre gruppen kan barnen vara med från två månaders ålder och i den äldre gruppen finns barn på upp till två år. Vanligtvis går barnet två terminer, kanske en med mamma och en med pappa.

Men hur mycket sjunger egentligen små barn? Babysång är inte direkt en beskrivning av verksamheten, för det handlar mer om att få barnen att hänga med i rörelser och rytmer medan de vuxna sjunger.

– Det skulle egentligen heta babyrytmik eller baby-musik, säger Maria.

Men eftersom namnet blivit etablerat får det hänga med. De som faktiskt sjunger på babysången är ju föräldrarna, medan barnens del är att använda instrumenten. I den relationen växer de emotionella banden mellan barn och förälder. Det blir ytterligare ett sätt för dem att knyta an till varandra.

– Vi övar ömhet och närhet. Musiken är ett uttryck för det, säger Maria.

Hon betonar föräldrarollen som oerhört stark.

– För ditt barn är din röst den viktigaste i hela världen – bjud på den.

Även för föräldrarnas egen skull är det positivt att få sjunga, särskilt med tanke på att det faktiskt finns de som inte sjungit sedan de gick i mellanstadiet. Musiken sitter djupt i oss och har en förmåga att kunna beröra det som annars är svårt att sätta ord på. Man skulle kunna säga att musiken kommunicerar från hjärta till hjärta. Därför har den också en central plats i kyrkans gudstjänster och övriga verksamheter.

Igenkännande sånger och rörelser

Att på något sätt musicera har i alla tider varit viktigt för människan och aktiverar dessutom hela hjärnan. Maria menar att vi människor behöver något estetiskt uttryckssätt i våra liv, även om det inte nödvändigtvis behöver vara musikaliskt.

I höstas gav hon ut boken *Babysång – att musicera med små barn och vuxna*. Den är ett resultat av erfarenheterna hon samlat på sig under de 20 år hon arbetat >>

Maria Lennartsson är kantor i Kummelby kyrka och leder babysången där. Hon har skrivit en bok om babysång som kom ut förra året (Verbum).

med pedagogiken i det musikaliska mötet mellan barn och vuxna. Hon menar att vi med det musikaliska språket kan kommunicera med varandra oavsett ålder och erfarenhet, något att verkligen ta vara på.

– Det är en enastående upplevelse att få musicera med barn och deras föräldrar.

Men Maria menar att det är viktigt att inte göra för avancerade saker i början.

– Det behövs inte mycket. Använd din röst och ge tid och uppmärksamhet åt barnet.

De små barnen är känsliga för starka och skarpa ljud, därför undviker man vissa instrument.

– Vi anpassar ljudbilden efter barnens utveckling och förmåga att uppfatta ljud.

Man jobbar också med olika typer av ljud – metall, trä, rassel och trumljud. Barnen får lära sig att koppla ihop syn, hörsel och känsel.

– Ofta är det ett sinne som är lättstimulerat, där det bara krävs små medel för att nå fram till barnet. Det har med individen att göra och skillnaderna är större när barnen är små.

Den här gången är det till exempel äggmaracas som barnen får känna på och utforska och de lär sig genom att härma det föräldrarna gör. Barnen har också ett behov av ordning och därför finns det ett tydligt förlopp i allt som sker och de lär sig att känna igen sångerna, rörelserna och ljuden.

Barn har inte bråttom

Till slut kan jag inte bärga mig längre. När de andra föräldrarna slår sig ner på golvet hoppar jag också

Det är full fart på babysången redan från början.

Kantor Maria Lennartsson får lätt barnens uppmärksamhet.

ner på det blåskimrande tyget. Det känns precis så där lent och mjukt som jag kunde ha gissat. Ni vet, som när man stryker utedet ett sammetstyg i fibrernas riktning.

Vi fortsätter att sjunga medan barnen utforskar omgivningen. De har redan hittat instrumenten som låg gömda under det röda tyget och nu är det roligt att se hur deras naturliga upptäckarlust hjälper dem att förstå hur de fungerar. Naturligtvis handlar det först om att stoppa dem i munnen. Barnen tittar undrande på föräldrarna som visar hur man kan skaka äggen för att få dem att låta. Själv har jag ingen framgång när det gäller att demonstrera äggens ljud för min niomånerspojke. Han är alltför fascinerad av pianot och helt fokuserad på vad som händer i den delen av rummet. Men det är väl en fråga om frihet i barnets nyfikenhet. Äggmaracasens ögonblick kommer säkerligen för honom också, det gäller bara att ge honom tid. Som Maria säger: *Barn har inte bråttom.*

Men träffen har ändå en bestämd sluttid. Efter 30 minuter avslutas babysången med en kort andakt där vi sjunger välsignelsen tillsammans och sedan är det kaffe och mackor i kaféet – ett bra sätt att hinna knyta kontakt med de andra föräldrarna. Jag går från babysången med en ny kunskap och erfarenhet som gör att jag utan vidare kan rekommendera andra föräldrar att prova på detta fenomen. •

GÅ PÅ BABYSÅNG

Under rubriken Barn på församlingens webbplats hittar du aktuell information om församlingens babysång: www.svenskakyrkan-sollentuna.com

Siv Busin, ordförande i
Sollentuna Hjälpförening och
Malin Gyllenhög, diakon.

Hjälpföreningen hjälper diakonerna hjälpa

Sollentuna hjälpförening har gamla anor. Föreningen bildades redan på 1930-talet av en präst i församlingen. Tiderna var dåliga och nöden stor. Över 70 år senare finns behovet av ekonomiskt stöd fortfarande kvar.

Text och foto **Mikael Kiesbye** mikael.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

– Många människor känner sig uppgivna. Det finns en större desperation idag än tidigare och behovet av ekonomiskt stöd ökar, berättar Malin Gyllenhög, diakon i Svenska kyrkan Sollentuna.

– Samtidigt kommer det in mindre pengar till Sollentuna hjälpförening, säger Siv Busin som är ordförande i föreningen.

Sollentuna hjälpförening har till uppgift att genom församlingens diakoner hjälpa människor med ekonomiskt stöd för sådant som inte socialtjänsten står för.

Bidrag till livets nödortf

– Det handlar om livets nödortf, basgrejer som många inte har råd med, säger Siv. Det är inga stora ekonomiska summor det handlar om.

Det kan till exempel vara pengar till vinterkläder, avgiften till skolresan, resekostnader för besök hos avlägsna släktingar eller hjälp med att betala avgiften till idrottsföreningen.

– Man kan inte få bidrag för mat, medicin eller uppehälle. Det är socialtjänstens uppgift att hjälpa med det, säger Malin. Vi delar till exempel inte ut några matkassar. I dessa fall hänvisar vi till kommunen genom socialtjänsten eller socialjouren.

För att ansöka om pengar från föreningen måste man vara skriven och boende i

Sollentuna. Ansökan kan göras vid två tillfällen i år, 24 maj och 6 december.

– Ansökan ska vara skriftlig och görs i samråd med en diakon i området där man bor. Sedan går församlingens diakoner igenom alla ansökningar och beslutar gemensamt vem som ska få ekonomisk hjälp, säger Malin. Man kan inte få pengar från en dag till en annan.

Man är också noga med att inga pengar ska gå till alkohol eller andra droger.

– Misstänker vi att pengar inte kommer att användas för det som det är tänkt, betalar vi inte ut några.

De frivilliga är bärande i insamlingsarbetet

Hur pengar samlats in till föreningen har skiftat genom åren. Det bärande för insamlingsarbetet har alltid varit frivilliga som på olika sätt engagerat sig.

– När jag flyttade hit till Sollentuna på 1960-talet gick frivilliga runt och knackade dörr och sålde något som kallades *Julfemman*. Människor uppmanades att skänka en femma till föreningen, berättar Siv.

Idag sker insamlingen av pengar på andra sätt, bland annat genom kollekt i församlingens gudstjänster och genom bidrag från enskilda människor.

– I Edsbergskyrkan ordnas till exempel lotterier där pengarna går till föreningen, och klädbyttardagarna skänker tio procent av sina intäkter till oss, säger Siv.

En viktig uppgift att fylla

– Sollentuna är en rik kommun, trots det finns det många människor med stora behov av hjälp, menar Siv. Här har Sollentuna hjälpföreningen en uppgift att fylla.

– Vi får in ansökningar från olika människor i alla slags livssituationer. Det är många sjukskrivna och ensamstående föräldrar med barn som hör av sig, säger Malin.

För att diakonerna ska kunna fortsätta hjälpa, behöver föreningen få in pengar. Det går inte att bli medlem i föreningen, men det går att stödja dem ekonomiskt.

I höstas betalade föreningen ut 22 000 kronor fördelat på 21 ansökningar.

– Det är små summor som vi delar ut, men de är jätteviktiga, säger Malin. •

HJÄLP DIAKONERNA HJÄLPA!

Ge en gåva till Sollentuna hjälpförening. Sätt in din gåva på pg **13 70 15-4**. Tack för ditt bidrag, det gör skillnad!

På gång

Musik

TISDAGSGOSPELMÄSSA

Sollentuna gospel med komp, ungdomsmedverkande, musiker: Per Olsson, Karin Runow.

Präst: Anna Ortner

Tid: Tis 16/3 • 19.30

Plats: S:t Eriks kyrka

MUSIK I KUMMELBY

Himlen på jorden

Duruflé: Requiem för kör, solo och orgel, Chopin: Första satsen ur Piano konsert nr 1 e-moll.

Kummelby kyrkokör,

orgel, piano: Bengt Tribukait, dir, orgel:

Christer Wallström.

Biljetter kan köpas på

Perssons bokhandel,

Engelbrekts väg 1 och

Ekströms foto i Sollentuna

centrum samt i Kummelby

kyrka. Vuxna 100 kr,

ungdom under 18 år/stud

med leg 50 kr.

Tid: Sön 21/3 • 18.00

Plats: Kummelby kyrka

HEAR MY PRAYER

Musik av bl.a. J Rutter

och F Mendelssohn.

Laurentii Kammarkör,

dir: William de Blanche.

Tid: Sön 21/3 • 18.00

Plats: Sollentuna kyrka

SKÖN LÖRDAG

Musik i fastetid

Orgelmusik i 20 minuter

med Maria Lennartsson.

Fri entré. Efter konserten

serveras Afternoon tea,

kostnad 20 kr.

Tid: Lör 27/3 • 14.00

Plats: Silverdalskapellet

O FOR THE WINGS OF A DOVE

Musik för sopran och kör.

Edsbergs kyrkokör, sopran:

Ulla-Carin Börjesdotter,

dir: Birgitta Höök Seuffert.

Tid: Sön 28/3 • 19.00

Plats: Edsbergskyrkan

MUSIK FÖR HELA VÄRLDEN

Sollentuna gospel, komp

och solister.

Alla intäkter går till Svenska

kyrkan Internationellt

arbete Hela världen.

Tid: Tis 30/3 • 19.30

Plats: S:t Eriks kyrka

MUSIK VID NIONDE TIMMEN

Tid: Långfredag 2/4 • 15.00

Plats: Edsbergskyrkan

MÄSSA MED VIVALDIS GLORIA

Kummelby kyrkokör,

Ceciliakören, dir: Christer

Wallström, Maria

Lennartsson.

Präst: Gita Andersson

Tid: Sön 11/4 • 10.00

Plats: Kummelby kyrka

MUSIK I KUMMELBY

Gästspel av två virtuoser

från Hamburg.

Piano: Per Rundberg,

violin: Joanna Kamenarska.

Biljetter kan köpas på

Perssons bokhandel,

Engelbrekts väg 1 och

Ekströms foto i Sollentuna

centrum samt i Kummelby

kyrka. Vuxna 100 kr,

ungdom under 18 år/stud

med leg 50 kr.

Tid: Sön 11/4 • 18.00

Plats: Kummelby kyrka

STOR ÄR DEN RYMD

Musik av bl.a. Purcell,

Busto, Sisask, Grieg,

Kverno och Wikander.

Cantabile Consort och

gästspel av träblåsaren

Erik Hagström. Kaffe-

servering från 17.00.

Arr: Rotebrokyrkan och

Studieförbundet Bilda.

Tid: Sön 11/4 • 18.00

Plats: Rotebrokyrkan

SKÖN LÖRDAG

Med jubel!

Orgelmusik i 20 minuter

med Maria Lennartsson.

Fri entré. Efter konserten

serveras Afternoon tea,

kostnad 20 kr.

Tid: Lör 17/4 • 14.00

Plats: Silverdalskapellet

MUSIK I MÄSSAN

Dvorák: Ur mässa i D-dur.

S:t Eriks kyrkokör,

dir: Per Olsson.

Präst: Anna Ortner

Tid: Sön 18/4 • 16.00

Plats: S:t Eriks kyrka

MESSE BASSE AV G FAURÉ

Laurentii Cantores,

dir: William de Blanche.

Tid: 18/4 • 18.00

Plats: Sollentuna kyrka

Internationellt

FAMILJEGUDSTJÄNST OCH BRÖD-FÖRSÄLJNING

Lillkören och Laurentii

Barnkör.

Kollekten går till Svenska

kyrkans internationella

arbete.

I samband med kyrk-

kaffet brödförsäljning till

förmån för Svenska kyrkan

Internationellt arbete

Hela världen.

Skänk gärna ett bröd, köp

bröd och låt dina pengar

bli till bröd för dem som

behöver.

Tid: Sön 14/3 • 11.00

Plats: Sollentuna kyrka

MUSIK FÖR HELA VÄRLDEN

Sollentuna gospel, komp

och solister.

Alla intäkter går till Svenska

kyrkan Internationellt

arbete Hela världen.

Tid: Tis 30/3 • 19.30

Plats: S:t Eriks kyrka

Caféer

CAFÉ BLÅ

Öppet hus i vilsam miljö.

Hembakat kaffebröd,

smörgåsar. Måndagar

och onsdagar soppa

11.30–13.30. Möjlighet till

samtal och samvaro.

Andakt mån, tor 12.30,

mässa, tis, ons 12.30.

Tid: Mån–tor 11.00–15.00

Skärtorsdag 1/4: 11.00–

13.00, stängt: 14/4 och

26–29/4.

Plats: Församlingshuset

AFTERNOON TEA

Kostnad: 20 kr. Inled gärna

med Skön lördag, orgel-

musik 14.00.

Tid: Lör 27/3, 17/4 • 14.20

Plats: Silverdalskapellet

Tema- gudstjänst

FÖRVÄNTAN OCH MELANKOLI

En temagudstjänst med

texter av Tove Jansson.

Kjell Dellert, Ingrid Malm,

Edsbergs kyrkokör.

Tid: Sön 18/4 • 11.00

Plats: Edsbergskyrkan

Barn och familj

BABYKONSERT

En upplevelsevandring/

andakt. Samarbete med

Öppna förskolorna Kosmos

och Svartmyran i Rotebro

samt Rotebrokyrkan.

Lunch kan köpas i caféet.

Möjligheter finns även

att värma mat och sitta i

Öppna förskolans lokaler

till kl 12.00. Anmälan till

respektive Öppna förskola.

Tid: Tor 22/4 • 10.00

Plats: Gamla Rotebro-

kyrkan

ONSDAGSKÄLLAN

15.00–19.00 Öppen

mötesplats där du kan

komma och spela biljard, ta

en fika eller göra läxorna.

19.00–22.00 Fika, andakt,

aktivitet (sångkvällar, ping-

isturning, drama, samtal

om livet och massa annat

skoj). Självklart går det bra

att bara komma och hänga.

Kontaktpersoner: Lotta

Trygg, tel 505 513 26,

Andreas Salé, tel 505 514 04

Tid: Onsdagar 15.00–22.00

OBS! Ej 28/4

Plats: Församlingshuset

ONSDAGSÖPPET

16.30–18.45 serveras en

enkel kvällsmåltid till själv-

kostnadspris 30 kr/vuxen,

15 kr/barn under 15 år, familj

max 100 kr.

18.30 Mässa i Sollentuna

kyrka.

19.15 Jämna veckor Hur

hitta helighet i vardagen?

med Lars Collmar. Ojämna

veckor Bibelsamtal utifrån

Markusevangeliet med

Leonard Carlson.

Plats: S:t Larsgården

Läs mer på sid 2.

ÖPPNA TRÄFFAR FÖR ENSAMSTÅENDE FÖRÄLDRA

Vi börjar med lättare

förtäring. Därefter finns

möjlighet till samtal för

föräldrar. Barnen erbjuds

aktiviteter under denna tid.

Vi avslutar med andakt.

Kontaktperson: Katharina

Wolf Erixon, tel 505 513 06.

Tid: Tis 23/3, 20/4 • 17.30

Plats: Församlingshuset

DOPTRÄFFAR

Information om dop-

gudstjänstens innehåll

och innebörd

Frågor och information:

Bo Wessel: bo.wessel@

svenskakyrkan-

sollentuna.com och

Suzanne Wallon: suzanne.

wallon@svenskakyrkan-

sollentuna.com.

Tid: Tis 30/3, 13/4 • 19.00

Plats: Församlingshuset

Ungdom

ONSDAGSKÄLLAN

Läs mer här till vänster.

CAFÉ KÄLLAN

Ungdomscafé. Biljard, säll-

skapsspel, playstationspel,

fotbollsspel, samtal, lyssna

på musik. Fika och umgås

eller ta en stilla stund i

andaktsrummet.

Kontaktperson: Tomas

Eklund, tel 505 513 26.

Tid: Fre 19.00–23.30

Plats: Församlingshuset

ROTEBRO ROCKFEST

Rockband från olika kyrkor

uppträder. Inträde: 40 kr,

servering.

Tid: Fre 19/3 • 18.00–23.00

Plats: Gamla Rotebro-

kyrkan

Mitt på dagen

TRÄFFPUNKTER

Kaffe och smörgås 20 kr

Barn, helgon, brev och kaniner

Sollentunabon Anna Dunér om sitt författarskap och hur böckerna om Emilia, Klara Tulpan och de andra har uppstått.

Tid: Tis 9/3 • 13.30

Plats: Edsbergskyrkan

Ikoner – fönster mot himlen

Ikonmålaren Petra Isaksson berättar om ikonens historia, hur man kan måla sin egen ikon och om hur man använder sin ikon i vardagen.

Tid: Ons 10/3 • 13.00

Plats: S:t Larsgården

Alla mina år med KFUM

Bengt Callermo berättar om hur KFUM kom att bli en viktig del av hans liv i Sverige såväl som i Afrika.

Tid: Tis 23/3 • 12.30

Plats: Kummelby kyrka

Vägen hem

Susanne Häll sjunger, spelar och berättar om sin väg Susanne Häll är sångerska, numera boende i Sollentuna med lång erfarenhet som artist, musiker och kompositör men också av helande/läkande

Tid: Tis 13/4 13.30

Plats: Edsbergskyrkan

Säg minns du psalmen vi sjöngo?

Prästen Ingemar Arvidsson berättar om våra allra mest kända och älskade psalmer, blandat med allsång.

Tid: Ons 14/4 • 13.00

Plats: S:t Larsgården

Nils Göransson, skollärare, rektor, hembygdsforskare och kyrkobyggare

Erik Göransson visar bilder och berättar om sin pappas vittförgrenade verksamhet i Sollentuna.

Tid: Tis 20/4 • 12.30

Plats: Kummelby kyrka

STILLA VECKAN OCH PÅSK

MÅNDAG 19/3

19.00 Passionsandakt

Kjell Dellert
Edsbergskyrkan

19.00 Passionsandakt

Kummelby kyrka

TISDAG 30/3

19.00 Passionsandakt

Ingrid Malm
Edsbergskyrkan

19.30 Musik för Hela världen

Ingrid Edgardh, Sollentuna gospel, komp och solister
S:t Eriks kyrka

ONSDAG 31/3

18.30 Passionsmeditation

Leonard Carlson
Sollentuna kyrka

19.00 Passionsandakt

Kjell Dellert
Edsbergskyrkan

SKÄRTORSDAG 1/4

18.30 Mässa

Fredrik Hamrén
Lars Collmar

Sollentuna kyrka

19.00 Mässa

Göran Hansson
S:t Eriks kyrka

AVSLAPPNINGS-MEDITATION

Unna dig att börja veckan med avslappning. Med hjälp av guidad meditation förankrar vi oss i stillheten för att lättare möta vår vardag. Öppen grupp, ingen anmälan.

Ledare: Susanne Häll.

Kontaktperson: Stina Holmberg 505 514 74.

Tid: Måndagar • 9.30

Plats: Edsbergskyrkan

HELA DEJ

Friskvårdsprogram för hela människan.

Måndagar (ej 26/4)

10.30 Uppmjukning av muskler och leder.

11.00 Avspänning.

11.30 Tyst meditation.

Därefter gemensam tyst lunch till stillsam musik

Sopplunch finns att köpa för 30 kr.

Tid: Mån, jämna veckor

Plats: S:t Larsgården

19.00 Mässa

Kjell Dellert
Edsbergskyrkan

19.00 Mässa med fotatvagn

Bo Wessel och övriga präster och diakoner

Kummelby kyrka

19.00 Getsemanestund

Rut Casserfeldt
Missionskyrkan

LÅNGFREDAG 2/4

10.00 Gudstjänst

Staffan Stadell, Kyrkokören
Kummelby kyrka

11.00 Gudstjänst

Fredrik Hamrén, Henrik Hofling

Sollentuna kyrka

11.00 Gudstjänst

Rut Casserfeldt
Missionskyrkan

15.00 Musik vid nionde timmen

Per Setterhall
Edsbergskyrkan

16.00 Gudstjänst

Anna Ortner, Kyrkokören
S:t Eriks kyrka

PÅSKAFTON 3/4

23.30 Påsknattsmässa

Fredrik Hamrén
Sollentuna kyrka

23.30 Påsknattsmässa

Fredrik Hamrén
Sollentuna kyrka

23.30 Påsknattsmässa

Gita Andersson, Kummelby Gospel

Kummelby kyrka

PÅSKDAGEN 4/4

7.00 Påskotta med sillfrukost

Kjell Dellert
Edsbergskyrkan

10.00 Mässa

Bo Wessel
Kummelby kyrka

11.00 Mässa

Lars Collmar, Laurentii Kammarkör, Laurentii Cantores

Sollentuna kyrka

11.00 Familjegudstjänst

Kjell Dellert, lilla och stora barnkörerna

Edsbergskyrkan

11.00 Gudstjänst

Henrik Hofling, Anna Lindkvist, kör

Rotebrokyrkan

11.00 Gudstjänst

Rut Casserfeldt
Missionskyrkan

ANNANDAG PÅSK 5/4

11.00 Mässa

Lars Collmar
Sollentuna kyrka

11.00 Mässa

Lars Collmar
Sollentuna kyrka

CHORALEN – VUXEN-KÖR PÅ DAGTID

Kören är öppen för alla som är lediga på dagtid och kanske har sjungit, eller skulle vilja prova på att sjunga i kör. Vi sjunger en blandad repertoar. Inga förkunskaper krävs.

Information: William de

Blanche, tel 505 514 12.

Tid: Onsdagar • 13.00–

14.30 med fikastund

efteråt.

Plats: S:t Larsgården

BESÖKSGRUPPEN

Vill du vara med i vårt arbete med att göra vardagen lite lättare för äldre och sjuka? Gruppen hjälps åt med hembesök och med det praktiska kring sångstunder och andakter på äldreboenden.

Besöksgruppen samlas en gång per månad för gemenskap kring kaffebordet i Café Blå.

Efter en kort andakt planerar vi vårt arbete.

Kontaktperson:

Margaretha Hallman,

tel 505 513 42.

Tid: Tor 11/3 • 13.30

Plats: Församlingshuset

Konst

KONST I KUMMELBY

14/3–28/3 Alain Wallström

Vernissage 14/3 • 11.30–

14.00

30/3–2/5 Annika Koen

Vernissage 4/4 • 11.30–

14.00

Plats: Kummelby kyrka

Kurser

JONAS OCH JESUS

Ett annorlunda bibelstudium med utgångspunkt i boken Om Jesus av Jonas Gardell.

Kursledare: Ragnar Ståhle,

073-647 80 05.

Tid: Mån, ojämna veckor

19.00

Plats: Församlingshuset

TISDAGSCAFÉ

Vi fikar, pratar, spelar pingis och biljard inomhus. Vid lämpligt väder även boule utomhus. Träffarna har öppet hus, kom och gå som det passar dig.

Frågor: Gustaf och Ingrid Svensson, tel 754 17 62.

Tid: Tisdagar • 11.00–13.00

Plats: S:t Larsgården

ÖPPEN ONSDAG

9.30–11.00 Samtal utifrån någon bok eller text.

Vi börjar med fika och fortsätter sedan att samtala

Samtalsledare: Stina Holmberg.

11.30 Mässa med sopp-lunch.

13.00 Skaparhörnan – delta genom att bara vara, handarbete, pyssla eller delta i samtal.

Tid: Onsdagar

Plats: Edsbergskyrkan

Onsdagar (ej 14/4, 28/4)

10.30 Uppmjukning och sittande avspänning.

11.15 Ljuständning och bibelmeditation.

11.45 Gemensam lunch.

Sopplunch finns att köpa för 30 kr.

Du väljer själv vad du vill delta i. Vi uppskattar om du kommer i tid till de olika passen. Ingen anmälan.

Kontaktperson:

Margaretha Hallman,

tel 505 513 42.

Plats: Församlingshuset

MÅNDAGSGRUPPEN

Vi stödjer projekt i Svenska kyrkans internationella arbete. Vi fikar och handarbetar, syr, stickar, virkar, väver m.m. Man kan också bara vara.

Tid: Mån, jämna veckor

10.30–12.30

Plats: S:t Larsgården

Gudstjänster

INTRODUKTIONS- MIDDAG ALPHA

Välkommen till introduktionsmiddag med föredrag, musik och information om kommande Alphakurs.

Anmälan: Christina Fredin Andersson 505 514 35, e-post: alpha@svenska-kyrkansollentuna.com.

Tid: Ons 24/3 • 18.30

Plats: Kummelby kyrka

Anhörigvård

MÅ BRA-DAG FÖR DIG SOM VÅRDAR ANHÖRIG

I samarbete med kommunen.

Information: Margaretha Hallman, tel 505 513 42.

Tid: Lör 10/4 • 9.30–16.00

Plats: Gamla prästgården

Retreat

En dag i tystnad med stillhet, vila och eftertanke. Vi inleder med kort information om vad en retreat innebär. Du erbjuds meditation, enskilda samtal samt rum för skapande och läsning.

Kostnad: 100 kr inkl lunch, drycker, frukt. Meddela vid anmälan om du önskar specialkost.

Begränsat antal platser!

Lör 27/3 10.00–18.00 i Församlingshuset

Sittande massage ingår för dem som vill. Vi avslutar med en enkel mässa med förbön. Kontaktpersoner: Helena Lind, tel. 505 513 39, Thomas Ericson, tel. 505 513 44, Margaretha Hallman, tel 505 513 42. Anmälan senast 22/3: tel 505 513 00, vx.

Lör 17/4 10.00–18.00 i Gamla prästgården.

Klassisk massage 30 minuter (begränsat antal platser) 100 kr. Vi avslutar 17.30 med en enkel mässa i Sollentuna kyrka. Kontaktperson: Malin Gyllenhög, tel 505 514 07. Anmälan senast 6/4: tel 505 513 00, vx.

Samtalsgrupp för dig som förlorat någon

För dig som förlorat någon som betytt mycket för dig, startar vi regelbundet samtalsgrupper. Varje människa och varje relation är unik, därför är varje sorg också unik.

I en samtalsgrupp får man möta andra i liknande situationer och genom samtal få stöd och hjälp i sin situation. Vi har alltid erfarna samtalsledare med som stöd i grupperna.

För mer information, kontakta Stina Holmberg tel. 505 514 74 eller e-post: stina.holmberg@svenskakyrkansollentuna.com

SOLLENTUNA KYRKA

Morgonbön fredagar 8.30
i S:t Larsgården

MARS

Sön 7/3 • 11.00

Mässa
Fredrik Hamrén
Laurentii Cantores

Ons 10/3 • 18.30
Veckomässa

Sön 14/3 • 11.00

Familjegudstjänst
Lars Collmar
Lillkören, Laurentii barnkör
Brödförsäljning i samband
med kyrkkaffet till
förmån för Svenska
kyrkan Internationella
arbete Hela världen

Ons 17/3 • 18.30
Veckomässa

Sön 21/3 • 18.00
Hear my prayer
Musik av bl.a. Rutter
och Mendelsohn
Laurentii Kammarkör,
Hammarbykvartetten
under ledning av
William de Blanche

Ons 24/3 • 18.30
Veckomässa

Sön 28/3 • 11.00
Mässa
Leonard Carlson
Choralen
Ons 31/3 • 18.30
Passionsmeditation
Leonard Carlson

APRIL

Skärtorsdag 1/4 • 18.30
Skärtorsdagsmässa

Fredrik Hamrén
Lars Collmar.
Långfredag 2/4 • 11.00
Långfredagsgudstjänst

Fredrik Hamrén
Pastor Henrik Hofling
Påskafteon 3/4 • 23.30
Påsknattsmässa

Fredrik Hamrén
Påskdagen 4/4 • 11.00
Påskdagsmässa

Lars Collmar
Laurentii Kammarkör
Laurentii Cantores
Annandag påsk
5/4 • 11.00

Mässa
Lars Collmar
Ons 7/4 • 18.30
Veckomässa

Sön 11/4 • 11.00

Mässa
Lars Collmar
Ons 14/4 • 18.30
Veckomässa
Sön 18/4 • 11.00
Familjegudstjänst
Fredrik Hamrén
Rotebrokyrkans scouter
Ons 21/4 • 18.30
Veckomässa

Lör 24/4 • 11.00
Konfirmationsgudstjänst
Leonard Carlson
Sön 25/4 • 11.00
Mässa med konfirmander
Leonard Carlson
Ons 28/4 • 18.30
Veckomässa

S:T ERIKS KYRKA

Söndagsskola på söndagar

MARS

Sön 7/3 • 16.00

Mässa
Göran Hansson
Sön 14/3 • 16.00
Mässa
Ingrid Edgardh
Juniorgospel

Tis 16/3 • 19.30
Tisdagsgospelmässa

Anna Ortner
Sollentuna gospel
Sön 21/3 • 16.00

Mässa
Göran Hansson
Sön 28/3 • 16.00

Mässa
Anna Ortner
Minigospel
Tis 30/3 • 19.30
Musik för Hela världen
Sollentuna gospel,
komp och solister

APRIL

Skärtorsdag 1/4 • 19.00
Skärtorsdagsmässa

Göran Hansson
Långfredag 2/4 • 16.00
Långfredagsgudstjänst
Anna Ortner
Kyrkokören

Påskdagen 4/4 • 16.00
Påskdagsmässa
Göran Hansson
Kyrkokören

Sön 11/4 • 16.00
Mässa
Göran Hansson
Sollentuna gospel

Sön 18/4 • 16.00

Musik i mässan
Dvorak: Ur mässa i D-dur
Anna Ortner
Kyrkokören.

Sön 25/4 • 16.00

Mässa
Lars Collmar

EDSBERGSKYRKAN

Morgonbön onsdagar 9.00

MARS

Sön 7/3 • 11.00

Mässa
Elisabeth Nordlander
Ons 10/3 • 11.30
Veckomässa
Elisabeth Nordlander

Sön 14/3 • 11.00
Familjegudstjänst

Kjell Dellert
Lilla och stora barnkörerna
Tis 16/3 • 20.00

Veckomässa
Kjell Dellert

Ons 17/3 • 11.30
Veckomässa

Kjell Dellert
Sön 21/3 • 11.00

Mässa
Per Setterhall
Sångkompaniet
Ons 24/3 • 11.30

Veckomässa
Elisabeth Nordlander

Sön 28/3 • 11.00
Mässa

Ingrid Malm
Sön 28/3 • 19.00

O for the wings of a dove
Musik för sopran och kör
Sopran: Ulla-Carin
Börjesdotter
Edsbergs kyrkokör
Dir: Birgitta Höök Seuffert

Mån 29/3 • 19.00
Passionsandakt

Kjell Dellert
Tis 30/3 • 19.00

Passionsandakt
Ingrid Malm

Ons 31/3 • 11.30
Veckomässa

Ingrid Malm
Ons 31/3 • 19.00

Passionsandakt
Kjell Dellert

APRIL

Skärtorsdag 1/4 • 19.00

Skärtorsdagsmässa
Kjell Dellert

Långfredag 2/4 • 15.00

Musik vid nionde timmen
Per Setterhall

Påskdagen 4/4 • 7.00

Påskotta
Kjell Dellert
Efter gudstjänsten
serveras sillfrukost
Påskdagen 4/4 • 11.00
Familjegudstjänst
Kjell Dellert
Lilla och stora barnkörerna

Ons 7/4 • 11.30

Veckomässa
Kjell Dellert
Sön 11/4 • 11.00
Mässa

Elisabeth Nordlander
Sångglädje

Tis 13/4 • 20.00

Veckomässa
Ingrid Malm
Sön 18/4 • 11.00
Temagudstjänst

Förväntan och melankoli
Ingrid Malm

Kjell Dellert
Edsbergs kyrkokör

Ons 21/4 • 11.30

Veckomässa
Ingrid Malm

Sön 25/4 • 11.00

Mässa
Per Setterhall

Ons 28/4 • 11.30

Veckomässa
Per Setterhall

KUMMELBY KYRKA

Söndagsskola på söndagar

MARS

Ons 10/3 • 7.00

Veckomässa

Sön 14/3 • 10.00

Gudstjänst
Gita Andersson
Kyrka utan väggar

Ons 17/3 • 7.00

Veckomässa

Sön 21/3 • 10.00

Mässa
Bo Wessel
Lovsångsgruppen
Sön 21/3 • 18.00
Musik i Kummelby
Himlen på jorden
Durufé: Requiem för
kör, solo och orgel
Chopin: Första satsen ur
Pianokonsert nr 1 E-moll
Kummelby kyrkokör
Orgel, piano: Bengt

Tribukait, dir, orgel:
Christer Wallström
Vuxna 100 kr, ungdom
under 18 år/stud med
leg 50 kr

Ons 24/3 • 7.00

Veckomässa

Sön 28/3 • 10.00

Mässa
Staffan Stadell
Minikören, Diskantkören,
Ceciliakören,
Kummelbabysångare

Mån 29/3 • 19.00

Passionsandakt

Ons 31/3 • 7.00

Veckomässa

APRIL

Skärtorsdag 1/4 • 19.00

Skärtorsdagsmässa
med fotatvagning
Bo Wessel och övriga
präster och diakon

Långfredag 2/4 • 10.00

Långfredagsgudstjänst
Staffan Stadell
Kyrkokören

Påskafteon 3/4 • 23.30

Påsknattsmässa
Gita Andersson
Kummelby Gospel

Påskdagen 4/4 • 10.00

Påskdagsmässa
Bo Wessel

Ons 7/4 • 7.00

Veckomässa
Sön 11/4 • 10.00
Mässa med Vivaldis Gloria

Gita Andersson
Kummelby kyrkokör,
Ceciliakören, Christer
Wallström, Maria
Lennartsson

Sön 11/4 • 18.00

Musik i Kummelby
Gästspel av två virtuoser
från Hamburg
Piano: Per Rundberg
Violin: Joanna Kamenarska
Vuxna 100 kr, ungdom
under 18 år/stud med
leg 50 kr.

Ons 14/4 • 7.00

Veckomässa

Sön 18/4 • 10.00

Mässa
Bo Wessel
Minikören, Diskantkören

Ons 21/4 • 7.00

Veckomässa

Sön 25/4 • 10.00

Mässa
Staffan Stadell

Ons 28/4 • 7.00

Veckomässa

SILVERDALSKAPELLET

Lör 27/3 • 14.00

Skön lördag
Musik i fastetid
Orgelmusik i 20 minuter
Orgel: Maria Lennartsson.
Fri entré. Efter konserten
serveras Afternoon tea,
kostnad 20 kr

Lör 17/4 • 14.20

Skön lördag
Med jubel!
Orgelmusik i 20 minuter
Orgel: Maria Lennartsson.
Fri entré. Efter konserten
serveras Afternoon tea,
kostnad 20 kr

FÖRSAMLINGS HUSET

Morgenbön

Vardagar 8.30
Uppehåll 26–30/4

Andakt

Måndag och torsdag 12.30
Uppehåll 26–30/4

Veckomässa

Tisdag och onsdag 12.30
Ej 27/4

ROTEBROKYRKAN

MARS

Sön 7/3 • 11.00

Gudstjänst
Margareta Franzén

Sön 14/3 • 11.00

Gudstjänst med nattvard
Henrik Hofling

Fre 19/3 • 19.00–22.00

Rockfest
Arr. Rotebrokyrkan och
Svenska kyrkan Sollentuna

Sön 21/3 • 11.00

Gudstjänst
Jubileumsårets avslutning
Den första gudstjänsten

på det 101:a året
Bimbi Ollberg
Henrik Hofling
Rotebrokyrkans kör och
barnkör

Sön 28/3 • 11.00

Gudstjänst
Göran Swan
Britt Donné

APRIL

Påskdagen 4/4 • 11.00

Påskdagsgudstjänst
Henrik Hofling
Anna Lindkvist och
körgrupp
Sön 11/4 • 18.00

Vårkonsert

Stor är den rymd
Musik av bl.a. Purcell,
Busto, Sisask, Grieg,
Kverno och Wikander
Cantabile Consort
Träblåsare: Erik Hagström

Tor 22/4 • 10.00

Babykonsert, start i gamla
kapellet

Sön 25/4 • 11.00

Gudstjänst
Spring för livet
Gunilla Ikponmwosa

MISSIONSKYRKAN

MARS

Sön 7/3 • 11.00

Samverkansgudstjänst
med nattvard
Arne Fritzson
Staffan Stadell.

Tor 11/3 • 19.00

Tolkningarnas konflikt –
Att tyda en mångtydig
samtid
Föreläsning med Arne
Fritzson.

Lör 13/3 • 10.00–18.00

Endagsretreat

Sön 14/3 • 11.00

Gudstjänst med nattvard
Arne Fritzson
Rut Casserfelt.

Tor 18/3 • 19.00

Kristen tro i dialog med
sin samtid
Föreläsning med Arne
Fritzson

Sön 21/3 • 11.00

Gudstjänst
Christofer Öhrvall
Kören.

Sön 28/3 • 11.00

Gudstjänst
Arne Fritzson

APRIL

Skärtorsdag 1/4 • 19.00

Getsemanestund
Rut Casserfelt

Långfredag 2/4 • 11.00

Gudstjänst
Rut Casserfelt

Påskdagen 4/4 • 11.00

Gudstjänst
Rut Casserfelt.

Ons 7/4 • 19.00

Litteraturcirkel
Skönlitteratur och livs-
frågor

Tor 8/4 • 19.00

Kristen tro möter den
moderna naturveten-
skapen
Föreläsning med Åke
Jonsson

Sön 11/4 • 11.00

Gudstjänst
Arne Fritzson

Sön 18/4 • 11.00

Gudstjänst
Rut Casserfelt
Kören.

Sön 25/4 • 11.00

Gudstjänst
Ulla Marie Gunner
Arne Fritzson

Ge en gåva

90 0122-3 Pg

900-1223 Bg

Hela
världen

HITTA TILL OSS:

Sollentuna kyrka: Kyrkvägen 2 • **S:t Larsgården:** Prästgårdsvägen 4

Gamla prästgården: Prästgårdsvägen 6 • **S:t Eriks kyrka:** Utsiktsvägen 8

Församlingshuset, Livscentrum och Café Blå: Sköldvägen 10

Kummelby kyrka: Sollentunavägen 83 • **Edsbergskyrkan:** Kaplansbacken 2

Silverdalskapellet, Silverdalsalen och Silverdals griftegård: Sollentunavägen 19

Sollentuna kyrkogård: Johan Berndes väg 1 • **Rotebrokyrkan:** Ytterbyvägen 4

Missionskyrkan: Kapellvägen 2

Psalmen Härlig är jorden ljuder i Vor Frue Kirke. I processionen som tågar ut i det kalla danska decembervädret går biskopar och kyrkliga ledare från hela världen, bland dem ärkebiskop emeritus Desmond Tutu från Sydafrika. Alla var de i Köpenhamn i december när ett nytt klimatavtal skulle skrivas. Mässan avslutade kampanjen Countdown to Copenhagen, som Svenska kyrkan och Diakonia deltagit i tillsammans med kristna biståndsorganisationer och kyrkor från hela Europa.

Text och foto **Ulrica Hansson**

Kyrkan för ut hoppets budskap i Köpenhamn

Ulrica Hansson var en av alla dem som åkte med Svenska kyrkans tåg till klimatmötet i Köpenhamn.

MÅLET MED KAMPANJEN VAR ETT RÄTTVIST och bindandeklimatavtalsomser till att den rika världen tar sitt ansvar och minskar sina utsläpp och hjälper den fattigare att minska sina. 512 894 namnunderskrifter samlades in och dessa överlämnades av Desmond Tutu till Yvo de Boer, generalsekreterare för UNFCCC (UN Framework Convention on Climate Change) inför cirka 3000 åskådare under en ceremoni på Rådhusstorget i Köpenhamn som gick i glädjens och hoppets tecken.

MEN MÖTETSRESULTAT BLEV TROTS ALLT en besvikelse. Den urvattnade klausulen var ett hån mot alla de miljoner människor världen över som redan drabbas av den globala uppvärmningens konsekvenser som beror på våra utsläpp, vår livsstil. Detta vet vi. Frågan är vad det har med kyrkan att göra? Vad gjorde vi egentligen i Köpenhamn? Varför chartrade Svenska kyrkan och Diakonia tillsammans ett tåg som tog cirka 250 entusiastiska resenärer till Köpenhamn? Varför deltog cirka 2000 kristna från hela världen i den stora manifestationen och vandrade sju kilometer under Countdownkampanjens banderoll med texten *Time for Climate Justice*? Och varför har kyrkor runt hela jorden bett för ett rättvist klimatavtal, både före, under och efter mötet?

DET HANDLAR OM SKAPELSEN. Om att rädda den värld som Gud skapade och som han satte oss att förvalta. Människan har inte skött sin uppgift särskilt väl. Istället för att förvalta har vi skövlat och förstört. Men

vi har bara en värld och vi är själva en del av den. Vi kan inte existera oberoende av Skapelsen. *Det är denna värld Gud räddade då han blev människa i Jesus, inte någon annan värld som ska komma. När Bibeln talar om en ny himmel och en ny jord talar den om en förnyelse av det Gud har skapat, en jord där alla lever ett gott liv utan att ta utrymme från andra levande varelser.* Så säger Magnus P. Wählin, ekoteolog och stiftsadjunkt i Växjö stift. Han menar att klimatfrågan är den mest grundläggande teologiska frågan och att den hänger ihop med frågor om frälsning och den yttersta tiden. Han tycker inte att kyrkan kan fortsätta att tala om frälsning som enbart något individuellt. Vi måste börja se hur allt hänger samman, mänskligheten, Skapelsen och Gud.

PRECIS I BÖRJAN LEVDE MÄNNISKAN i och av Skapelsen, i harmoni med den och med varandra. Men ganska snabbt kom relationen att förgiftas av hennes härsklustnad och girighet. Den började istället präglas av dominans och hänsynslöshet gentemot både naturen och varandra. Hans-Erik Nordin, biskop i Strängnäs stift, säger: *Att förstöra jordens resurser för kommande generationer blir möjlig när vi har förlorat känslan för naturens härlighet och Guds helighet.* Han menar att människan är skapad till lovsång. Genom den kan vi uttrycka vår vördnad inför Guds nåd och inför Skapelsen som förser oss med allt vi behöver för att kunna leva ett gott liv tillsammans med varandra. Denna lovsång till Skapelsen går som en röd tråd genom Bibeln.

JAG KAN INTE LÅTA BLI ATT undra om vi någonsin kommer att få höra den sången igen? Det är lätt att känna hopplösheten komma krypande när man tänker på hur vår jord ser ut idag. Effekterna av klimatförändringarna och andra typer av miljöförstöring har redan drabbat miljoner människor världen över, människor som oftast inte själva varit med och bidragit till dem. Klimatfrågan är i hög grad en rättvisefråga. Det handlar om att fördela kostnader för utsläppsminskningar och anpassningsåtgärder på ett rättvist sätt, att se till att fattiga länder fortfarande ska ha rätt att utvecklas, att lindra effekterna av torka, översvämningar och allt annat som väntar oss när temperaturen på jorden stiger. Rättviseperspektivet i Bibeln är genomgående, och även här har kyrkan (som hon alltid har haft) en mycket viktig roll att spela. Jesus omsorg och kärlek till utsatta människor är något som vi behöver inspireras av, kanske mer än någonsin.

HANS-ERIK NORDIN MENAR ATT MÅNGA anklagar kyrkan för populism när hon engagerar sig i klimatfrågan. Han och andra ekoteologer menar att kyrkans roll i den här frågan är självklar och vilar på en teologisk grund. *Vi engagerar oss som kyrkor utifrån vårt religiösa perspektiv och det ska vi inte blygas över*

utan så långt som möjligt lyfta fram. Kyrkan har stora möjligheter att verkligen bidra med något i klimatfrågan. Det är den viktigaste frågan i vår tid. Vi har plötsligt drabbats av insikten att det faktiskt gäller vår och mänsklighetens överlevnad. Klimatfrågan är inte bara en fråga, den berör alla aspekter av vår tillvaro här på jorden. Vi måste hitta ett sätt att hantera krisen och där kan kyrkan spela en viktig roll. Det handlar trots allt om livsstil och värderingar. Hur kan jag leva mitt liv på ett sätt som är hållbart för Skapelsen, för mina medmänniskor och också för mig själv?

TROTS BESVIKELSEN MED klimatmötets resultat kan jag se tillbaka på dagarna jag tillbringade i Köpenhamn med glädje och stolthet. Den globala klimatrörelsen är stor, livskraftig och väldigt kreativ. Och att tillsammans med kristna aktivister från hela världen få föra ut den världsvida kyrkans budskap om klimaträttvisa var en otroligt stark upplevelse. För mig är kyrkans unika budskap till världen ett glädjebudskap. Vi tror på ett liv efter döden, på att det aldrig är för sent att vända om från en destruktiv väg. Vi tror på en helad och försonad Skapelse. *Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det (Joh 1:5).*

>>

Bilden ovan från ett av de mediajippon som Svenska kyrkans volontärer deltog i tillsammans med andra volontärer.

Ljusmanifestation. Bilden nedan Countdown to Copenhagen under den stora manifestationen.

Cecilia Hage var tillsammans med Ulrica Hansson en av de cirka 250 personer som åkte med Svenska kyrkan och Diakonias tåg till klimatmötet i Köpenhamn. Här berättar hon om sina upplevelser från resan.

Text **Cecilia Hage** Foto **Ulrica Hansson**

DEN ELFTE DECEMBER AVGICK ETT TÅG från Centralen som Svenska kyrkan och Diakonia chartrat för att ta mig och cirka 250 andra ner till Köpenhamn. Samma morgon hade vi, iförda lucialinnen, pyjamasar och morgonrockar med kaffe och pepparkakor, uppmanat Stockholmsarna att vakna upp inför klimatfrågan. SVT sände live från aktionen och myntade uttrycket *en grupp kristna miljöaktivister* – något som vi sedan roat benämnde oss själva som hela resan. I Sankta Clara hölls en fantastisk inspirerande sändningsgudstjänst, och det var med de något modifierade sändningsorden *Låt oss nu åka och tjäna Herren med glädje* som vi styrde stegen mot Centralen.

I ANKOMSTHALLEN HANN VI MED en *freeze* – en slags aktion där alla deltagare på en given signal stannar upp och står helt stilla en bestämd tid, för att sedan fortsätta precis som förut. Exakt klockan 11.40 fylldes Centralens ankomsthall med surrande mobillarm, och drygt tvåhundrafemtio personer frös mitt i en rörelse. Allas ögon var fixerade på antingen sina egna klockor eller den stora klockan på väggen i exakt två minuter för att symbolisera en högst tvågradig global uppvärmning. Sedan skingrades vi till övriga resenärers stora förvåning. Småfnissande åt deras reaktioner, smög vi oss bort till plattformen där tåget väntade på oss.

EFTER NÄRA ÅTTA TIMMARS tågresa, av vilka jag och min bästa vän Cammo spenderat ungefär halva tiden på våra platser och resten i seminarievagnen längst fram i tåget, kom vi fram till Malmö och åkte över bron mot Köpenhamn med buss. En skola i Norrebro hade varit vänlig nog att låna ut sina lokaler till oss och det tog inte lång tid efter att vi hade brett ut våra liggunderlag och luftmadrasser på golvet i klassrummen, innan vi somnade av ren utmattnings.

NÄSTA MORGON LYCKADES VI klura ut hur man fick tag i en bussbiljett och busschaufförens otroligt irriterade blick då vi försökte köra in våra små *klippekort*

”

Exakt klockan 11.40 fylldes centralens ankomsthall med surrande mobillarm, och drygt tvåhundrafemtio personer frös mitt i en rörelse.

i utmatningshålet i stämpelautomaten, sade oss att vi inte var de enda utlänningarna som just då befann sig i Köpenhamn. Senare på dagen fick vi detta bekräftat av en man från *World Counsel of Churches* som berättade att de hade uppgifter om att över 45 000 fler människor än vanligt fanns i staden. Detta blev väldigt tydligt då alla från vår kampanj *Countdown to Copenhagen* anslöt sig till de andra organisationerna på ett torg i hjärtat av staden.

TROTS ATT VI GICK SOM 23:RE ORGANISATION i tåget var det helt omöjligt att se någon ände på havet av alla människor i manifestationen. Visst hände det några gånger att vi träffade på grupper av svartklädda och maskerade personer med diverse tillhyggen. Men vi lyckades ändå hålla oss borta från de värsta oroligheterna även om ryktena spred sig snabbt genom folkmassan om krossade fönster, stenkastning och massarresteringar. Dock var det knappt någon som gav detta särskilt mycket uppmärksamhet trots att hela demonstrationen leddes om för att undvika konfrontationer och för att de som betedde sig misstänkt skulle kunna gripas. Precis som de flesta svenska medier rapporterat så rådde det en närmast festivalliknande stämning bland de deltagande organisationerna. Lastbilar med enorma ljudanläggningar, stora flockar med trumslagare och såklart alla slogans och slagord, tävlade om vem som kunde låta allra mest och allra längst. Budskapet var klart: *What do we want? Climate justice! When do we want it? Now!* ekade på Köpenhamns gator de sju kilometrarna till Bella Center.

PÅ SÖNDAGEN VAR DET ÅTERIGEN dags för den kristna Countdown-kampanjen att samlas, denna gången på Rådhusplatsen bredvid Ströget. Även om manifestationen dagen innan självklart var en fantastisk upplevelse, kommer mina starkaste minnen av resan från det här mötet. Jag kommer aldrig att glömma känslan då jag såg bildspelet med människor från hela världen iförda exakt samma klockdräkter som jag och mina vänner haft på oss då vi samlat in namnunder-

skrifter hemma i Sollentuna. Jag kommer aldrig att glömma känslan då en kvinna från Bangladesh berättade om barn som dött i en översvämning. Jag kommer aldrig att glömma känslan då Desmond Tutu sa *Vi marscherade i Berlin, och muren föll. Vi marscherade i Sydafrika och apartheid föll. Vi marscherade i Köpenhamn, och klimatorättvisorna kommer att få ett slut!*

YVO DE BOER, CHEF FÖR FN:S UNFCCC, tog emot de underskrifter vi samlat in och sedan begav vi oss till en lokal bredvid Domkyrkan för att se den gudstjänst för klimatet som skulle hållas där live på dansk tv. Tre olika symboler från världens alla hörn fick symbolisera klimatförändringarnas konsekvenser; torkad majs från Afrika, blekt korall från Oceanien och en blotad sten från Grönlands smältande isar. Ärkebiskopen av Canterbury höll en predikan kring 1 Joh 4:18 – *den fullkomliga kärleken fördriver rädslan* – och slutligen ringde kyrkklockorna 350 gånger, inte bara i Köpenhamns domkyrka utan på olika platser runtom i världen. Siffran 350 står för den mängd koldioxid – 350 ppm – som vår atmosfär klarar av att ta hand om.

JAG BEHÖVER KNAPPAST SÄGA att det var ett gäng chockade, utmattade och otroligt berörda kristna miljöaktivister som samma kväll reste tillbaka till Stockholm. När vi satt där på tåget var vi visserligen inte medvetna om vilket misslyckande konferensen skulle bli. Även om vi hade vetat det tror jag inte att det hade förändrat vår inställning. Tvärtom! Hela den här resan, alla berättelser från dem som faktiskt själva upplevt katastrofala klimatförändringar och den otroliga kampvilja jag sett hos människor, har övertygat mig om att det trots allt inte är för sent. Jag är övertygad om att tro kan förflytta berg – och jag är precis lika övertygad om att vi genom vår tro kommer att klara av den enorma uppgift som ligger framför oss. Jag kommer att göra allt jag kan för att klimatorättvisa ska skipas. Kommer du? •

COUNTDOWN TO COPENHAGEN

Countdown to Copenhagen är en kampanj för klimatorättvisa där kristna biståndsorganisationer och kyrkor över hela Europa deltagit. I Sverige har kampanjen drivits av Svenska kyrkan och Diakonia.

Målet med kampanjen, som avslutades i och med Köpenhamnsmötet, var att klimatavtalet skulle garantera:

- att den globala uppvärmningen hålls under +2°C,
- att EU minskar sina utsläpp av växthusgaser med 40 % till 2020,
- att EU, förutom sina egna åtaganden, också betalar för minst lika stora utsläppsminskningar i utvecklingsländerna.

Sista ordet ...

SÅ HÄR PÅ SISTA SIDAN skulle jag vilja ta upp lite om den kyrkoårstid vi befinner oss i nu: fastetiden, den tid som leder oss fram till kyrkans största högtid påskan. Hur tänker vi om fastan? Vi kanske inte ser på påskan på samma sätt längre? Vad har den för betydelse idag?

FASTLAGSSÖNDAGEN INLEDER den tid vi kallar för fastan. Det är meningen att det skall vara en tid för eftertanke om vad Jesus gjort för oss alla. En tid för eftertanke om vad som hänt en gång, för nu ganska länge sedan, och om det betyder något för oss idag.

Att fasta betyder att avstå från något. Vi gör det som en påminnelse om vad Jesus har avstått ifrån för oss människor. Vi minns vad Han fick utstå för att kunna genomföra sitt livsverk och vad Han fick avstå ifrån för att kunna gå kärlekens väg och rädda oss.

FASTAN I VÅR TID blir det kanske inte så mycket av, om ens något. Fettisdagen tar vi ofta vara på. Förr firade man med att äta upp sig innan fastan började, för sedan var livet lite mer sparsamt, lite strämare.

Idag så kommer vi ofta inte till den delen av fastan, att avstå. Det ligger inte alltid för oss, att avstå från något. Men att i fastan tänka efter, leva sig in i vad som hänt, är viktigt. Det är viktigt att ge sig själv den tiden, ta vara på den och göra något av den.

DET FINNS VERKLIGEN en hel del människor som väljer att göra något, försöker göra något. Människor som tar vara på fastan för att förbereda sig. Människor som avstår från något denna speciella tid

för att påminna sig om, och mer leva sig in i händelserna.

De avstår från något som kan betecknas som överflöd, sådant som går att avstå ifrån. Kanske kan vi också hitta sånt i våra liv?

Jesus avstod för alla människors skull. Han gjorde något. Han gick kärlekens väg. Vi kan denna tid ha det med oss i våra tankar, vad vi kan avstå ifrån för andra människor. Vad vi kan göra som en påminnelse om vad Jesus gjort.

HELA VÄRLDENS FASTEAKTION (kyrkans internationella hjälpverksamhet) pågår till Palmsöndagen. Kanske kan vi avstå från något och stödja *Hela världens* arbete. *Hela världen* gör verkligen en insats bland människor som har det oerhört svårt runt om i vår värld.

Vad betyder det om jag gör något eller inte? Sanningen är att det faktiskt gör skillnad. Det betyder något om du engagerar dig. Du kan göra något som har betydelse för andra. Vi har alla möjlighet att göra en viktig kristen och medmänsklig insats.

PÅSKEN SOM VI GÅR fram emot är verkligen en stor högtid som vi kan ta vara på. Det är en glädjens högtid som talar om att det onda i världen kan besegras och att det goda en gång har vunnit en stor seger. En seger över ondskan, som gäller hur det än ser ut runt oss.

Hur kan den kommande påskdagen och dess budskap påverka mig och min syn på livet och hur det ska levas? Jesus har vunnit seger över död och ondska. Ta vara på det glada budskapet och försök ha det med i ditt liv, för Han Jesus är med dig. •

”Det ligger inte alltid för oss att avstå från något.”

Per Setterhall

vik. kyrkoherde

per.setterhall@svenskakyrkansollentuna.com

Ge en gåva
90 0122-3 Pg
900-1223 Bg

